

**UNIVERSITETI I PRISHTINËS
“HASAN PRISHTINA”
FAKULTETI EKONOMIK**

LËNDA:

MIKROEKONOMIA

Kapitulli 9:

Monopoli

Asistent: Msc. Neshat PODVORICA

E-mail: neshat.podvorica@uni-pr.edu

Dhjetor, 2019

Monopoli

- Përfaqëson një firmë të vetme e cila prodhon dhe shet gjithë produktin e një dege.
- Monopolet janë e kundërta e konkurrencës së plotë, sepse në konkurrencë të plotë ka shumë firma të cilat prodhojnë produkte ndërsa në monopol vetëm një firmë

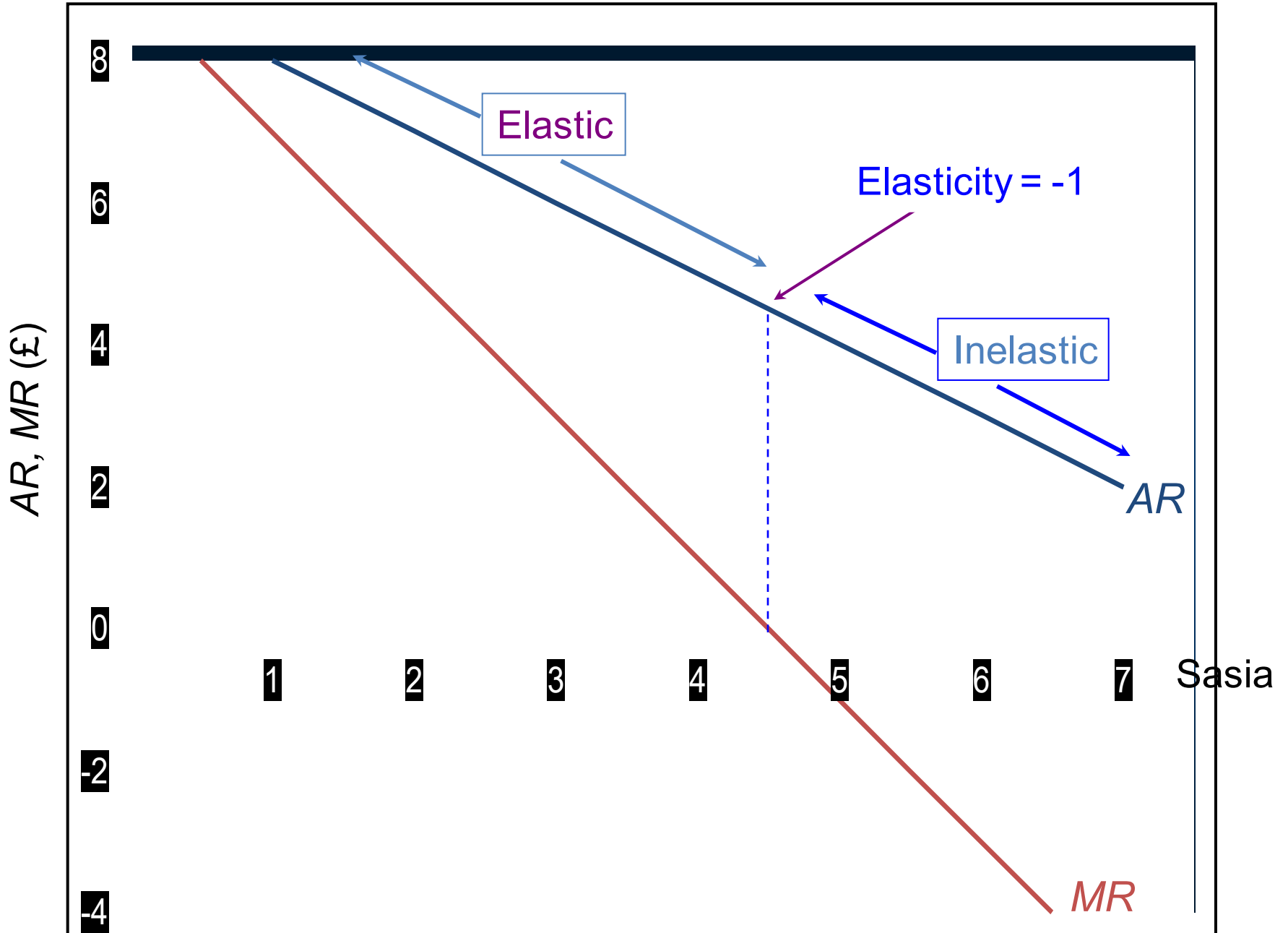
Tiparet e monopolit

- Ekzistenca e një shitësi të vetëm;
- Mungesa e zëvendësuesve të afërt;
- Aftësia për të ndikuar mbi cmim;
- Ekzistenca e pengesave të hyrjes; e që janë:
 - Kontrolli i një inputi bazë të prodhimit;
 - Pengesat e ndryshme ligjore;
 - Monopoli nga bashkimi i firmave;
 - Monopolet natyrore.

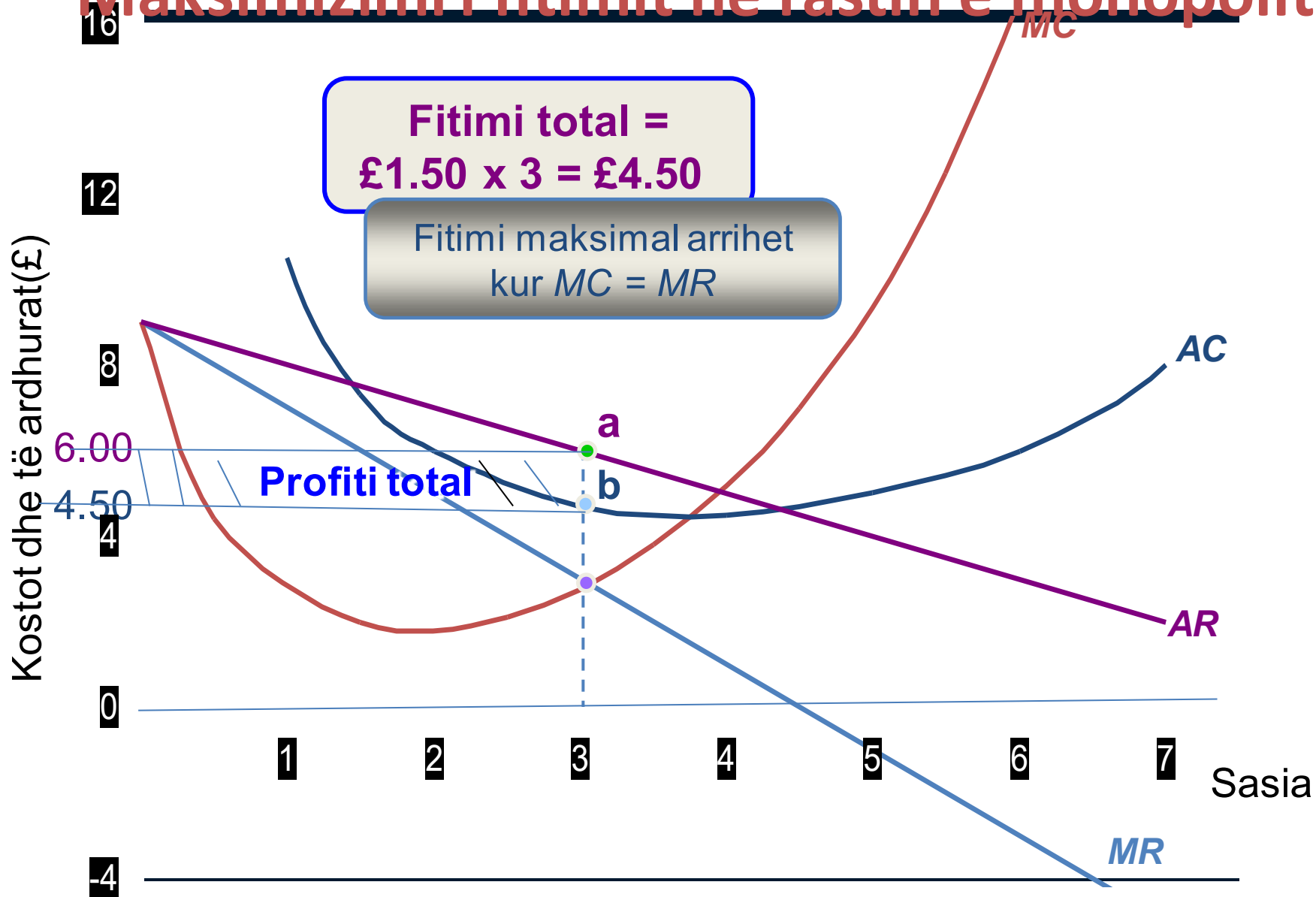
Kurba e kërkesës dhe maksimizimi i fitimit në firmën monopol

- Vëni re: Maksimizimi i fitimit për cilin do model të tregut bëhet vetëm atëher kur $MR=MC$, prandaj edhe në monopol vlenë kjo rregull.
- Në monopol të ardhurat margjinale janë të ardhura rënëse.
- Për të shitur një sasi shtesë të produktit në monopol duhet të ulë çmimet e të gjitha njësive të mëhershme, sepse kërkesa ka pjerrësi negative.

AR dhe MR e kurbes se firmes

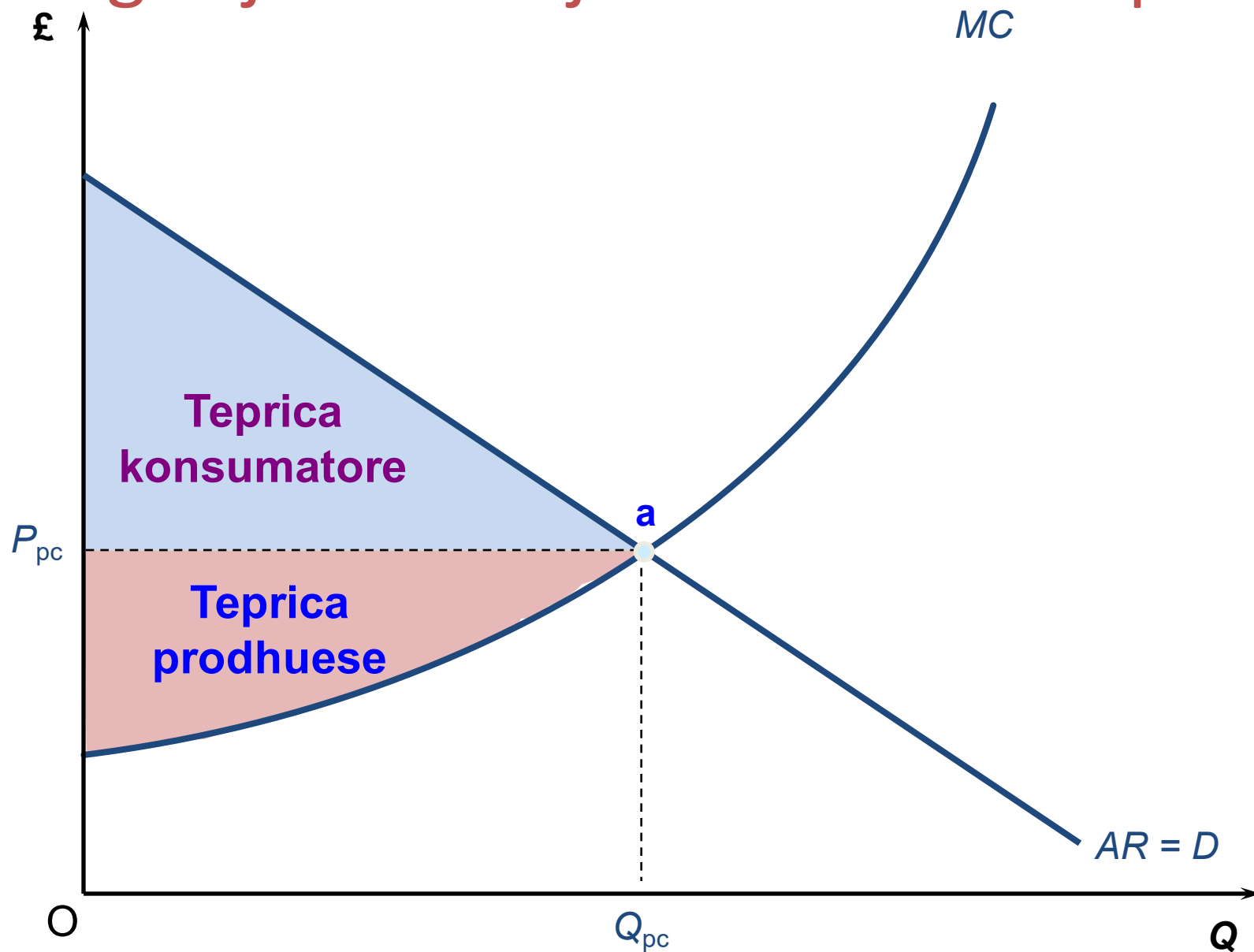
Maksimizimi i fitimit në rastin e monopolit

MONOPOLI

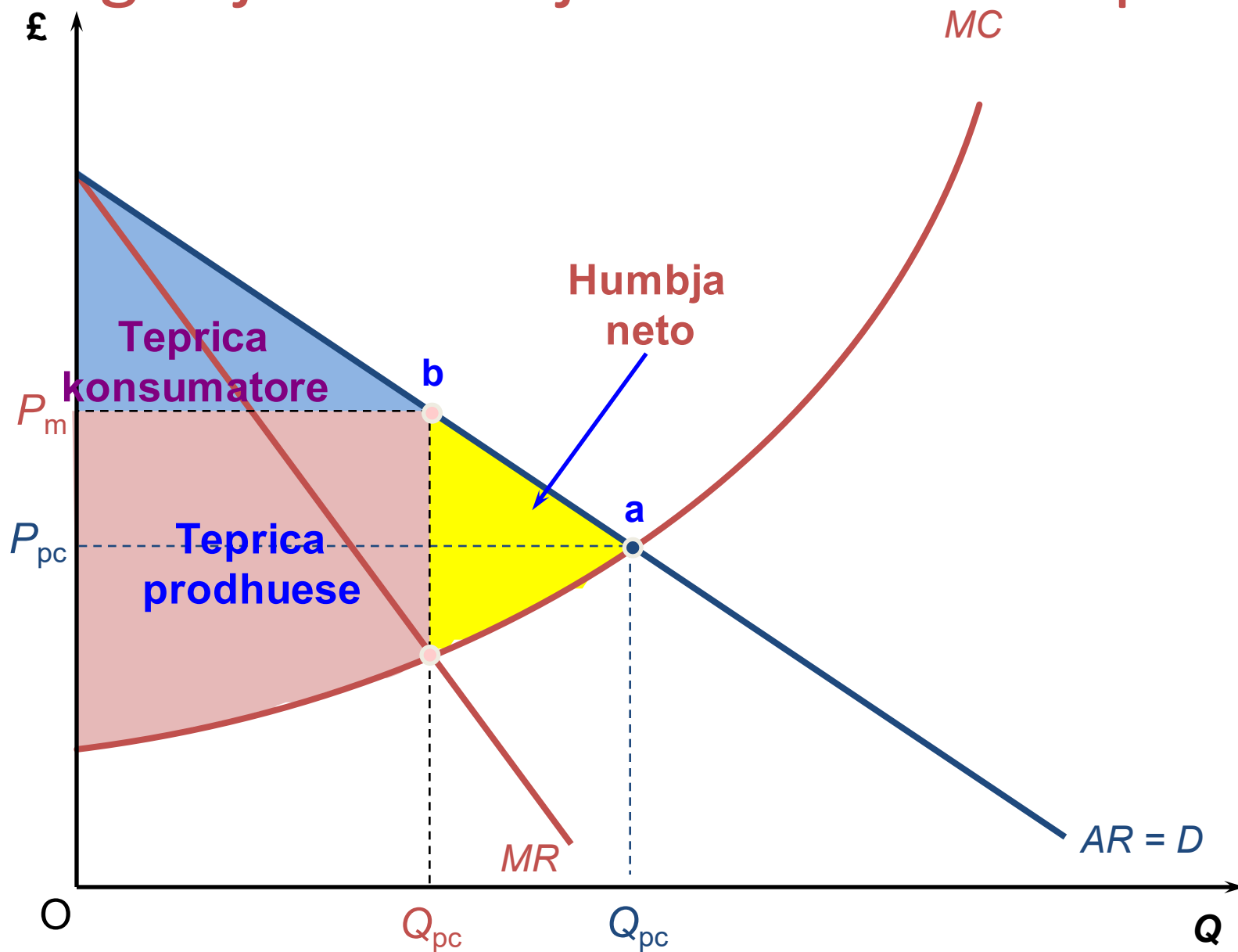
- Egzistojnë dy mendime se në monopol:
 - Ka gjithmonë fitim të tepërt; dhe
 - Ka mundësi ta caktoj çmimin siç të dëshiron.

Nga vjen humbja neto në monopol?

(a) Ekuilibri në konkurrenc të plotë

Nga vjen humbja neto në monopol?

(b) Ekuilibri në monopol

Avantazhet e monopolit

- Janë:
 - Avantazhet që vijnë nga ekonomizimi i shkallës;
 - Nga nxitja e progresit tekniko teknologjik;

Diskriminimi i çmimeve

- Diskriminimi i çmimeve nënkupton kur një firmë cakton çmime të ndryshme për blerës të ndryshëm.
- Për ta bërë këtë ajo duhet:
 - Të zotëroj fuqi tregtare;
 - Të ndajë konsumatorët në kategori të ndryshme, sipas kriterit: gjeografik, natyrës së produktit, të kohës kur bëhet shitja, etj.
 - Të parandalojë mundësin e rishitjes.

Politikat shtetërore për monopol

- Në disa raste shteti duhet të lejojë vetë ekzistimin e monopolit natyror për të mirën e përgjithshme.
- Prandaj shteti në shumicën e rasteve ndikon në uljen e çmimit dhe rritjen e sasisë së produkteve por prap e kompenzon përmes subvencionimit të humbjeve që ka.